

A kisüzemi bortermelő tevékenysége

Ez az információs füzet a kisüzemi bortermelői tevékenység feltételeit, az előállítható termékek körét, az előállításra, nyilvántartásra, szállításra vonatkozó előírásokat tartalmazza. Ismerteti továbbá a kisüzemi bortermelő elszámolási, adófizetési kötelezettségét is.

Ki lehet kisüzemi bortermelő?

Aki kereskedelmi céllal kíván szőlőbort előállítani és megfelel a jövedéki törvény¹ előírásainak. A feltételeket önállóan, vagy gazdasági, jogi kapcsolatban lévő másik borászati üzemmel együttesen teljesíti és nem kíván adóraktári engedéllyel működni. Kisüzemi bortermelő a szőlőt művelő családtagok közössége² is, ha a szőlőbor-előállítást közösen használt pincében végzik.

Az előállítható termékek

Előállítható termékek:

- **csendes bor:** előállítás szőlőfeldolgozással, szőlőmust erjesztésével, palackozás, tárolás,
- **habzóbor:** saját szőlőből vagy saját előállítású csendes borból, palackos erjesztéssel állítható elő

A fentiek szerint előállított, illetve az átvett habzóbor összemennyisége évente legfeljebb 50 000 liter lehet, együttes készletük nem haladhatja meg az 50 000 litert.³

Kisüzemi bortermelőként más jövedéki termék nem állítható elő, nem palackozható és kedvezményes párlatán⁴ kívül nem tárolható. A kisüzemi bortermelő bér munkát, bértárolást nem végezhet. Csendes borát adóraktárban (egyszerűsített adóraktárban) bér munkában lepalackoztathatja, és visszaszállítva adófelüggesztés mellett betárolhatja. Palackos erjesztésű habzóborát bér munkában adóraktár állíthatja elő, a visszatárolás azonban csak szabad forgalomba bocsátással, a jövedéki adó megfizetésével, adózottan történhet.

Tartályos erjesztésű habzóbor továbbra sem állítható elő kisüzemi bortermelő tevékenység keretében.

A kisüzemi bortermelés feltételei⁵

A gazdálkodó:

- rendelkezik érvényes borászati üzemengedéllyel,
- más borászati üzemtől jogilag és gazdaságilag független,
- nem minősül kockázatos adózónak⁶,
- három borpiaci év átlagában kevesebb mint évi 1 000 hl csendes bort állít elő,
- szőlőt feldolgozási céllal csak belföldön vásárol,

¹ 2016. évi LXVIII. törvény a jövedéki adóról (továbbiakban: Jöt.).

² Jöt. 137. § (4) bekezdés.

³ Jöt. 137. § (4b) bekezdés.

⁴ Jöt. 3. § (3) bekezdés 15. pont.

⁵ Jöt. 3. § (3) bekezdés 16. pont.

⁶ Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 157. §.

- sűrített szőlőmust és finomított szőlőmustsűrítmény kivételével más borászati terméket⁷ nem vásárol,
- saját szőlőből vagy saját előállítású csendes borból palackos erjesztéssel habzóborral állít elő, figyelemmel a jogszabályban meghatározott mennyiségi korlátra⁸,
- az előállítható termékeken kívül más jövedéki terméket nem állít elő, nem forgalmaz, kedvezményes párlatán kívül nem tárol.

A kisüzemi bortermelői státusz megszűnése

A kisüzemi bortermelői státusz megszűnik:

- ha a feltételeket az adózó megszegi,
- ha a kockázatos adózóvá válik.

A feltételek megszegését jelenti a csendes bor vásárlása, nem engedélyezett termékek beszerzése és forgalmazása, a habzóbor maximális összmennyiségének, készletének túllépése a tevékenység végzésének időtartamától függetlenül. Az előállítható csendes bor mennyiségének túllépése a harmadik borpiaci év végén, az előző két év elszámolási adatainak figyelembevételével állapítható meg.

A kisüzemi bortermelőnek a feltételek megszegését követő hónap 15-éig, kockázatos adózóvá váláskor pedig haladéktalanul, elektronikusan egyszerűsített adóraktári engedély iránti kérelmet⁹ kell benyújtani a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz (NAV).

Ha a kisüzemi bortermelő a Jöt-ben meghatározott feltételeket¹⁰ nem teljesíti vagy a csendes borra, habzóborra, valamint a kedvezményes párlatra vonatkozó előállítási, átvételi, tárolási, szállítási, forgalmazási szabályokat¹¹ megsérti, kisüzemi bortermelőként tevékenységét legfeljebb a feltétel nem teljesülését vagy a szabály megsértését követő hónap 15-éig előterjesztett egyszerűsített adóraktári engedély iránti kérelemről hozott hatósági döntésig folytathatja.¹²

A kisüzemi bortermelőnek nincs jövedékibiztosíték-nyújtási kötelezettsége az általa előállítható és tárolható habzóbor után.¹³

Nyilvántartás-vezetés¹⁴

A kisüzemi bortermelőnek a Korm. rendeletben¹⁵ meghatározott szakmai-jövedéki nyilvántartást kell vezetnie, mely lehet

- kisüzemi bortermelői regiszter,
- általános bortermelői regiszter vagy

⁷ A 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet VII. melléklet II. részében felsorolt termékek.

⁸ Jöt. 137. (4b) bekezdés.

⁹ NAV_J31 „Kérelem a Jöt. szerinti tevékenységek engedélyezésére” elektronikusan nyomtatvány.

¹⁰ Jöt. 3. § (3) bekezdés 16. pont.

¹¹ Jöt. 137. § (4a)-(4d) bekezdések.

¹² Jöt. 137. § (5) bekezdés.

¹³ Jöt. 137. § (6) bekezdés.

¹⁴ Jöt. 137. § (2) bekezdés.

¹⁵ A szőlő-bor ágazatban folytatott hatósági eljárásokról és teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 435/2021. (VII. 16.) Korm. rendelet (Korm. rendelet) 42. §, 43. §, 44. §.

- online bortermelői regiszter.

Az első két nyilvántartás vezethető papíron és elektronikusan is. A kisüzemi bortermelői regisztert a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (HNT) állítja elő és hitelesíti, az általános bortermelői regiszter formáját a HNT a honlapján közzéteszi és hitelesíti.

A regiszterek elektronikusan csak az előírt feltételeket biztosító számítógépes programmal vezethetők. Ha a bortermelő a kisüzemi bortermelői regisztert és általános bortermelői regisztert ilyen programmal szeretné vezetni, akkor az ePinckönyv-rendszerrel napi szintű adatkapcsolatot fenntartó, a miniszter által nyilvántartásba vett számítógépprogram (EPK) használatának szándékát legkésőbb a kezdést megelőző munkanapon, írásban be kell jelenteni a hegybíróknak.¹⁶

A kisüzemi bortermelő nyilvántartásában¹⁷ a termékeket

- az adó alapjaként meghatározott mértékegység (hektoliter) szerint,
- termékenként,
- a 60 liter feletti tárolóedényben elhelyezett mennyiségeket összevontan,
- az ennél kisebb tárolóegységben lévőket pedig kiszerezélenkénti bontásban

kell feltüntetni.

Termékforgalmazás, szállítási okmányok

A kisüzemi bortermelő az előállított termékeit alanyi jogon, külön jövedéki engedély nélkül értékesítheti.¹⁸

A borászati üzemből **szabad forgalomba bocsátással** közvetlenül értékesíthet

- belföldi jövedéki engedélyes kereskedőnek, jövedéki kiskereskedőnek, magánszemélynek,
- harmadik országba,
- tagállami kereskedőnek.

Adófelfüggesztéssel

- belföldi adóraktárnak,
- harmadik országba,
- más EU-tagállamban lévő
 - adóraktárnak,
 - bejegyzett kereskedőnek.

Ezenkívül saját előállítású csendes borát, saját szőlőből vagy saját előállítású csendes borból előállított habzóborát, kedvezményes párlatát termelői borkimérésben is értékesítheti.

A csendes bort saját szőlőből vagy saját előállítású csendes borból előállított habzóbor exportáló vagy másik tagállamba feladó kisüzemi bortermelőt az állami adó- és vámhatóság

¹⁶ Korm. rendelet 76. §.

¹⁷ Jöt. 137. § (2) bekezdés.

¹⁸ Jöt. 137. § (8) bekezdés.

nyilvántartásba veszi.¹⁹ A nyilvántartásba vétel után kiadott regisztrációs számmal indíthat szállítmányt az EMCS²⁰-en keresztül e-TKO²¹/e-EKO kiállításával.

Szállítási okmányként

- belföldön adófelfüggesztéssel és szabad forgalomban is egységesen borkísérő okmány²² (BKO),
- EU tagállamba
 - adófelfüggesztéssel szállításhoz e-TKO,
 - szabad forgalomba bocsátott termékek szállításához pedig elektronikus egyszerűsített kísérő okmány²³ (e-EKO), használható.

A BKO nyomtatványként is beszerezhető vagy elektronikusan is előállítható. Az e-TKO és az e-EKO kizárólag elektronikusan állítható elő, a BKO nyomtatványt a hegyközségek értékesítik.

Az elektronikus előállításához szükséges sorszám tartományt kérelemre BKO-nál a hegyközség adja ki.

Betárolás adófelfüggesztéssel

- egyszerűsített adóraktárból (bérpalackozott csendes bor) – BKO.

Kitárolás adófelfüggesztéssel

- egyszerűsített adóraktárba (bérpalackozásra) – BKO,
- belföldi adóraktárba – BKO,
- tagállami adóraktárba – e-TKO,
- tagállamon keresztül harmadik országba – e-TKO,
- közvetlenül harmadik országba – e-TKO és EV²⁴ vagy BKO a vámkezelés helyéig és EV.

Kitárolás szabad forgalomba bocsátással

- tagállami kereskedőnek – e-EKO,
- jövedéki engedélyes kereskedőnek – BKO (vagy ezt helyettesítő számla),
- jövedéki kiskereskedőnek – BKO (vagy ezt helyettesítő számla),
- végső fogyasztónak közvetlenül a borászati üzemben – BKO,
- végső fogyasztónak termelői borkimérés keretében (kizárólag csendes bor, saját szőlőből vagy saját előállítású csendes borból előállított habzóbor) – BKO, kedvezményes párlat esetén szállítólevél²⁵,
- termelői borkimérés helyére szállítás saját használatú telephelyre, üzletbe, kitelepülés helyére (kizárólag csendes bor, saját szőlőből vagy saját előállítású csendes borból előállított habzóbor) – BKO, kedvezményes párlat esetén szállítólevél.

¹⁹ Jöt. 42. §.

²⁰ Excise Movement and Control System – Jövedéki Árumozgás és Ellenőrző Rendszer.

²¹ Jöt. 3. § (1) bekezdés 17. pont.

²² Jöt. 3. § (3) bekezdés 6. pont.

²³ Jöt. 3. § (1) bekezdés 13. pont, Jöt. 137. § (1) bekezdés.

²⁴ A vámjogszabályok szerinti egységes vámokmány.

²⁵ Jöt. 64. § (1) és (3) bekezdése.

Kisüzemi bortermelő csendes bort a következő esetekben vehet át²⁶:

- a jogilag és gazdaságilag nem független kisüzemi bortermelő által a vele egy borgazdasági egységbe tartozó borászati üzemtől,
- a kisüzemi bortermelő vagy a vele egy borgazdasági egységbe tartozó borászati üzem által bérpalackozásra, alkoholmentesítésre átadott csendes bort a művelet elvégzése után,
- a kisüzemi bortermelő vagy a vele egy borgazdasági egységbe tartozó borászati üzem saját szőlőjéből egyszerűsített adóraktárban előállított csendes bort, vagy
- az utolsó három lezárt borpiaci év átlagos előállításának legfeljebb 10%-át elérő mennyiségű csendes bort tárgy borpiaci évben.

A kisüzemi bortermelő:

- csendes bort az előzőek kivételével nem vesz át,
- saját szőlőből vagy saját előállítású csendes borból palackos erjesztéssel előállított habzóborral előállíthat, átvehet, tárolhat, forgalomba hozhat,
- saját szőlőből vagy saját előállítású csendes borból nem palackos erjesztéssel előállított, palackozott habzóborral átvehet, tárolhat, forgalomba hozhat,
- ezen termékeken kívül, a Jöt. 137. § (4d)²⁷ bekezdésben foglaltak kivételével más jövedéki terméket nem állít elő, nem tárol és nem hoz forgalomba.

Fontos, hogy a fentiek szerint előállított, átvett habzóbor összemennyisége évente legfeljebb 50 000 liter lehet, együttes készletük nem haladhatja meg az 50 000 litert.

Kisüzemi bortermelő nem adhat fel habzóborral másik kisüzemi bortermelőnek és egyszerűsített adóraktárnak.

A kisüzemi bortermelő szőlőt, valamint sűrített szőlőmust és finomított szőlőmustsűrítmény kivételével az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet VII. melléklet II. részében felsorolt terméket másik tagállamból vagy harmadik országból nem vesz át.²⁸

Kisüzemi bortermelő az alábbi feltételekkel vehet át és értékesíthet kedvezményes párlatot:

- nem minősül az Art. szerinti kockázatos adózónak,
- az előírt (elszámolás alapú) adatszolgáltatásának²⁹ az utolsó három lezárt borpiaci év során eleget tett,
- nem minősül a Btv.³⁰ végrehajtására kiadott jogszabály szerinti kockázatos üzemengedélyesnek, és
- a kisüzemi bortermelő, vezető tisztségviselője, közvetlen vagy közvetett meghatározó befolyással rendelkező tulajdonosa vagy ezek közös háztartásban élő hozzátartozója nem magánfőző vagy bérfőzető.

²⁶ Jöt. 137. § (4c) bekezdés.

²⁷ A kisüzemi bortermelő fogyasztói közvetlen értékesítésre egy borpiaci évben az általa vagy vele egy borgazdasági egységbe tartozó személy által az elmúlt három borpiaci évben művelt szőlőterület után hektáronként legfeljebb 0,7 hektoliter tiszta szesz, de összesen legfeljebb 1,5 hektoliter tiszta szesz mennyiségű kedvezményes párlatot vesz át, amelynek készleten lévő mennyisége az általa vagy vele egy borgazdasági egységbe tartozó személy által az elmúlt három borpiaci évben művelt szőlőterület után hektáronkénti 0,7 hektoliter tiszta szesz, de legfeljebb összesen 1,5 hektoliter tiszta szesz mennyiséget nem haladja meg.

²⁸ Jöt. 137. § (4a) bekezdés.

²⁹ Jöt. 137. § (3) bekezdés.

³⁰ A szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény.

A kisüzemi bortermelő a kockázatos adózási és a Btv. végrehajtására kiadott jogszabály szerinti kockázatos üzemengedélyesi minősítés megszűnésének évét követő három évig nem vehet át kedvezményes párlatot.³¹

Termelői borkimérés³²

A kisüzemi bortermelő a saját előállítású csendes borát, saját előállítású csendes borból előállított habzóborát, kedvezményes párlatát kiskereskedőként³³ termelői borkimérésben is értékesítheti. Ennek feltétele, hogy ezt a kereskedelmi hatósághoz bejelentse.³⁴

Termelői borkimérés a kisüzemi bortermelő telephelyén, üzletében elvitelre és kóstoltatás céljából helyben fogyasztásra is végezhető. Jövedéki kiskereskedőként alkalmi rendezvényekre is kitelepülhet a jövedéki kiskereskedelem szabályai szerint.³⁵

Hivatalos zár alkalmazása, nyilvántartása, elszámolása³⁶

A 60 liternél nagyobb névleges térfogatú tárolóeszközben elhelyezett csendes bor és egyéb csendes erjesztett ital belföldön hivatalos zár alkalmazásával szállítható, értékesíthető.

Hivatalos zár a NAV által engedélyezett gyártótól szerezhető be. Az átvett hivatalos zárról, annak felhasználásról meghatározott adattartalommal papíralapon, vagy elektronikusan nyilvántartást kell vezetni. A papíralapú nyilvántartást kérelemre a kisüzemi bortermelő székhelye (telephely, lakóhely) szerint illetékes adó- és vámigazgatóság hitelesíti. A hivatalos zár felhasználásról az elszámolással egy időben kell a hegybírónak adatot szolgáltatni.

Elszámolás, adófizetési kötelezettség³⁷

A kisüzemi bortermelő évente egyszer, a borpiaci évet követő³⁸ szeptember 10-ig számol el nyilvántartása alapján:

- a saját termelésű és vásárolt szőlő mennyiségéről,
- az előállított, tárolt, feladott csendes és habzóbor mennyiségéről,
- az átvett, tárolt és értékesített kedvezményes párlat mennyiségéről,
- a készletváltozásokról,
- a borpiaci év tényleges zárókészletéről,
- a hivatalos zár felhasználásról³⁹.

³¹ Jöt. 137. § (10) bekezdés.

³² Jöt. 3. § (3) bekezdés 25. pont.

³³ Jöt. 3. § (1) bekezdés 27. pont, (3) bekezdés 15. pont, (3) bekezdés 25. pont, kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 2. § 15. pont.

³⁴ A kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet 2. §.

³⁵ 86. információs füzet: Jövedéki kis-és nagykereskedelem.

³⁶ Jöt. 9. §, 138. § (1) bekezdés, (4)-(5) bekezdés, Vhr. 12. §, 93/R. §.

³⁷ Jöt. 137. § (3), (7) bekezdés.

³⁸ Előző év augusztus 1-től a következő év július 31-ig tartó időszak.

³⁹ Jöt. 138. § (5) bekezdés.

Az elszámolást a borpiaci évet követő szeptember 10-ig az agrárpolitikáért felelős miniszter rendelete⁴⁰ szerinti nyomtatványon kell benyújtani a hegybíróhoz. A hegybíró az elszámolás adatokat a beérkezéstől számított 21 napon belül a NAV számára elérhetővé teszi.

A csendes bor adómértéke nulla forint, a habzóbor adómértéke hektoliterenként 18 100 forint. A nulla adómérték miatt csak a szabad forgalomba bocsátott habzóbor mennyisége után keletkezik adóbevallási és adófizetési kötelezettség.

Az adóbevallást az elszámolással egyidejűleg készíti el és küldi meg a NAV-nak, valamint ekkor fizeti meg az adót is.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

⁴⁰ Szőlő- és bortermelés részletes szabályairól szóló 26/2021. (VII. 29.) AM-rendelet.